

Таміла ЧУПАК

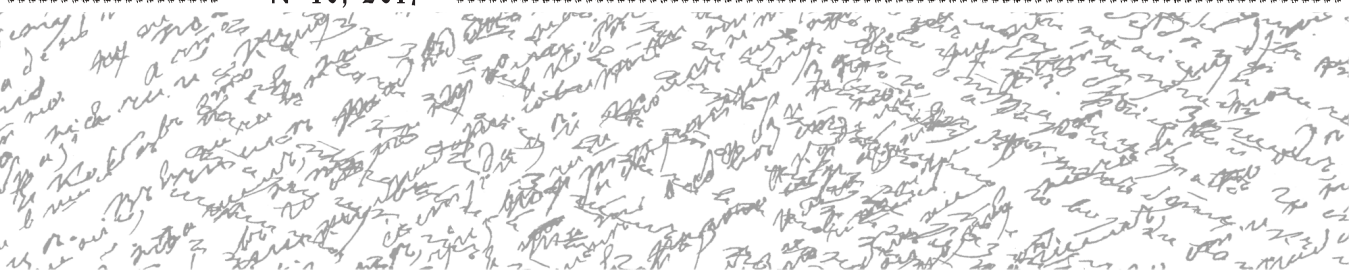
**УВІЧНЕННЯ ОБРАЗУ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
(ПОГРУДДЯ КОБЗАРЯ
В КАМ'ЯНЦІ)**

Тарас Шевченко є одним із символів України. Тож цілком зрозуміло, що скрізь, де живуть українці, з'являються пам'ятники Кобзареві. Їх встановлено в усіх обласних центрах, багатьох містах і селах України, а також у численних столицях і містах за кордоном.

Визначною подією для Кам'янки стало встановлення погруддя Т. Шевченкові 2003 року. Відтоді минуло вже більше 10-ти років, і сьогодні здається важливим відтворити весь хід подій і відзначити найактивніших громадян, які багато зробили для того, щоб пам'ятник Шевченкові з'явився і в нашому місті.

Десь від 2000-го року на сторінках районної газети «Трудова слава» дедалі частіше стали з'являтися публікації, в яких мовилося про необхідність встановлення пам'ятника Кобзареві в Кам'янці. Про це писали ветерани війни та праці, вчителі, журналісти. Г. І. Забой у статті «Чи потрібний у Кам'янці пам'ятник Тарасові Шевченку» доводив, що справа ця є вкрай потрібною. К. Н. Гудзенко за два роки до встановлення пам'ятника наголосив, що «Пам'ятник Шевченкові буде», а згодом – «Здають гроші на пам'ятник Шевченку». Саме він, ветеран війни, вчитель, краєзнавець, Костянтин Наумович Гудзенко, став головною рушійною силою у цьому питанні.

Кость Наумович – уродженець нашого краю, ветеран Другої світової війни та ветеран педагогічної ниви. Мав 12 бойових нагород. Упродовж 47-ми років працював у

школі. Був директором Баландинської школи, викладав у Коханівці, Бовтишці, Лузанівці, Грушківці, навчаючи дітей математики, фізики, географії та астрономії. Після виходу на заслужений відпочинок далі вів просвітницьку діяльність як історик і краєзнавець. Подорожуючи і збираючи матеріали всією Україною, досліджував і вивчав маловідомі сторінки рідного краю. «У свій час, – писав про К. Гудзенка його учень, письменник Микола Іщенко, – саме з його благословення практично в кожному населеному пункті району були встановлені пам'ятні знаки жертвам голодомору 1933 року. А тепер до важливої справи Кость Наумович залучив сотні людей, а також десятки організацій, установ, сільськогосподарських підприємств тощо. Пам'ятник буде встановлено в одному з мальовничих місць Кам'янки» [6].

Ініціативу К. Н. Гудзенка підтримали міська та районна влада, а також інші кам'яничани, що активно включилися до процесу збирання коштів: М. Ю. Тамко, В. М. Мушта, Ю. М. Позивайбатько. На ім'я Костянтина Наумовича було відкрито рахунок, куди надходили внески небайдужих громадян.

Виконавчий комітет міської ради 26.11.2003 року, зважаючи на численні звернення громадян міста щодо встановлення погруддя українському поетові Т. Г. Шевченку, ухвалив рішення: затвердити розроблений план прив'язки пам'ятника по вул. Пушкіна, 54.

Створенням й виготовленням погруддя зайнялися скульптор Анатолій Кравченко і коваль Микола Медуха. Випускник Одеського художнього училища ім. Грекова А. І. Кравченко мав уже чималий творчий доробок, зокрема на Черкащині. За його задумом у Черкаській області встановлено численні пам'ятники воїнам-односельцям, що загинули під час Другої світової війни. Скульптор створив цілу галерею монументальних портретів: Героя Радянського Союзу, уродженця Черкащини І. А. Індіка; уродженця Корсунь-Шевченківського, Героя Радянського Союзу М. Н. Льонченка; національного героя України Устима Кармелюка, майстра народної творчості Г. Боковні та ін. Багато робіт А. Кравченка пов'язано з козацтвом і шевченківською тематикою.

Отже, саме Анатолій Кравченко, який був високопрофесійним майстром своєї справи, став автором погруддя Т. Г. Шевченка в Кам'янці. Хоча, як це не дивно, його імені довго навіть не згадували. Адже на момент виготовлення пам'ятника Т. Шевченкові для Кам'янки скульптора вже не було серед живих. Роботу виконали в ковальній майстерні Миколи Медухи, тож саме його ім'я пов'язували кам'яничани з образом Кобзаря, увічненім у камені. Дружина коваля Любов Медуха, яка завжди працювала разом із чоловіком, розповіла, що найчастіше майстерня виконувала замовлення за проектами двох скульпторів – С. Грабовського й А. Кравченка. Вона ж сказала, що автором кам'яньського погруддя Т. Шевченкові є Анатолій Кравченко.

Пам'ятник відкрили в день народження Кобзаря, 9 березня 2004 року. Церемонія була урочистою і багатолюдною.

Та згодом стало зрозуміло, що місце обрали невдале. Всі урочисті події Кам'янки, зазвичай, відбувалися в самому центрі міста, біля обеліска Слави, на території парку чи на стадіоні. Шевченко ж ніби залишався обабіч, він був малопомітним, адже «ховався» серед ялинок на площі перед готелем. Громаду міста

це не влаштувало. Тож було вирішено перенести погруддя до адміністративного приміщення Будинку Рад, що й затвердила міськрада.

Сьогодні ми вже не мислимо собі Кам'янки без пам'ятника Шевченкові, до якого приходимо не лише в дні його народження чи смерті. Біля Кобзаря відбуваються народні віче, вшанування Героїв України, урочисті святкування Дня Незалежності тощо.

Отже, необхідність увічнення пам'яті об'єднувача української нації, її духовного лідера Тараса Григоровича Шевченка, встановлення пам'ятника Кобзареві в Кам'янці, як і в сотнях інших міст і сіл України та зарубіжжі, підтверджує потреба людей приходити до Тараса і в радісні, і в трагічні моменти життя нашої країни. Небайдужість людей, як і зусилля найактивніших громадян Кам'янки, виявились не марними, а вкрай потрібними як нинішнім поколінням, так, сподіваємось, і майбутнім.

